

नव ज्ञानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

बलिउड अभिनेता सलमान खानले मुम्बईको चर्चित उचाइलेवी अपार्टमेन्ट छोड्न लागेको खबर पछिल्ला केही दिनदेखि चर्चामा छ। विभिन्न सञ्चारमाध्यममा सलमान परिवारसहित बान्द्रास्थित सलुद किनारमा रहेको नयाँ घरमा सर्वे तयारीमा रहेको दाबी गरिएको थियो। तर, अब यस विषयको वास्तविकता सार्वजनिक भएको छ।

आजको विचार...

हुसाकको... (दुई पेजमा)

मणेश अन्साई

संगीतकार तथा गायक टंक बुढाथोकीको निर्देशनमा बन्न लागेको नयाँ फिल्म "जन बिनाको घन २"मा कलाकारको लाइनअप बढियो बनेको छ। पूजा शर्मा, मंदेश त्रिपाठी, सरोज खनाल, किरण केसी अनुबन्धित भइसकेको यस फिल्ममा अब अभिनेता विपिन कार्काको प्रवेश भएको छ। मंगलबार उनीसँग निर्देशक बुढाथोकीले लिखित सन्केता गरेका हुन्। फिल्ममा विपिनको भूमिकाबारे निर्माण पक्षले कुनै जानकारी गराएको छैन।

□ वर्ष ३१ □ अंक ३३८ □ २०८३ असार १८ गते बिहीबार 2 July 2026, Thursday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

शिक्षण केन्द्रको छुट खस्दा १४ को मृत्यु (राजब/एपी)

राहोर, असार १७/पाकिस्तानको पूर्वी सहर लाहोरस्थित एक निजी शिक्षण केन्द्रमा निर्माणाधीन भवनको छुट खस्दा कम्तीमा १४ जना विद्यालय उमेरका बालबालिकाको मृत्यु भएको छ भने आठ जना घाइते भएका छन्। प्रहरीका अनुसार भग्नावशेषमा थप बालबालिका फस्नेको आशङ्कामा उद्धार कार्य जारी छ। घटनापछि शिक्षण केन्द्रका सञ्चालक र अर्को एक जनालाई पक्राउ गरिएको छ। वरिष्ठ प्रहरी अधिकारी फैसल कामरानका अनुसार पुरानो भवनमा सञ्चालन भइरहेको शिक्षण केन्द्रको अर्ध टोप्री तलाको छुट कमजोर निर्माणका कारण भत्किएको प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट देखिएको छ। घाइते बालबालिकाको अस्पतालमा उपचार भइरहेको उनले जानकारी दिए। छुट खस्नेबित्तिकै एम्बुलेन्स, सुरक्षाकर्मी र उद्धार टोली घटनास्थलमा पुगेका थिए। स्थानीय बासिन्दाले पनि बेलचा र खाली हातले भग्नावशेष हटाउँदै फस्नेका बालबालिकाको खोजीमा सहयोग गरेका थिए। घटनापछि अस्पताल र शिक्षण केन्द्र रहेको क्षेत्रमा शोकको वातावरण छाएको छ। बालबालिकाको शव परिवारलाई बुझाउँदा आफन्तहरू भावविह्वल बनेका थिए। अधिकांश पीडित स्थानीय बासिन्दा भएको मंगलबार नै अस्पष्टित गरिने तयारी गरिएको थियो।

२३ स्थानीय तहले अर्भै ल्याएनन् बजेट तीन दिनभित्र सरकारले माग्यो स्पष्टीकरण

रासा संवाहवात

पाल्पा, असार १७/ असार १० भित्र सबै स्थानीय तहले आ-आना सभामा आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पेश गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था भए पनि अर्भै २३ वटा स्थानीय तहले बजेट पेश गरेका छैनन्। कतिपय दुर्गम क्षेत्रका स्थानीय तहमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा लेखा प्रमुख नहुँदा बजेट आउन सकेको छैन भने कतिपयमा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिक दलको विवाद कायम रहँदा निर्धारित समयमा बजेट प्रस्तुत हुन नसकेको जनाइएको छ।

वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तोकिएको समयभित्र सभामा पेश नगरेका २३ वटा स्थानीय तहसँग सरकारले स्पष्टीकरण मागेको छ। भूमि व्यवस्था, सहकारी, सैध मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट अर्भै पनि सभामा पेश नगरेका स्थानीय तहसँग स्पष्टीकरण मागेको हो। मन्त्रालयले पत्रमा फिर्ता

विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकालाई तीन दिनभित्र बजेट तर्जुमा प्रक्रियाको अवस्था र ढिलाइको कारण स्पष्ट पारेर विवरण पठाउन भनेको छ। पत्रमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्तरसरकारी विस्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्यय (बजेट) असार १० गतेभित्र कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी सभामा पेश गर्नुपर्ने तथा असार मसान्तभित्र पारित गरिसक्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था

रहेको उल्लेख गरिएको छ। मन्त्रालयले आफ्नो पोर्टलमा प्रविष्ट विवरण तथा प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा केही स्थानीय तहले हालसम्म आब २०८३/८४ को बजेट कानुनले तोकेको समयसीमाभित्र पेश नगरेको देखिएकाले आवश्यक स्पष्टीकरण मागिएको जनाएको छ। पत्रमा बजेट तर्जुमा प्रक्रिया हाल कुन चरणमा रहेको, तोकिएको समयभित्र बजेट सभामा पेश गर्न नसक्नुको कारण के हो, तथा मन्त्रालयबाट थप समन्वय वा सहजीकरण आवश्यक भए सो समेत

खुलाएर पत्र प्राप्त भएको मितिले तीन दिनभित्र जानकारी गराउन भनिएको छ। यसका साथै, असार मसान्तभित्र बजेट पारित गर्न सहज हुने गरी स्थानीय तहको सभाको आगामी कार्यतालिका समेत मन्त्रालयमा उपलब्ध गराउन अनुरोध गरिएको छ। समयमै बजेट नल्याउने पालिकालाई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले गर्ने मूल्यांकनमा समेत असर पर्छ। समयमै बजेट नल्याउनेमा सबैभन्दा धेरै मध्ये प्रदेशका

पालिकाहरू छन्। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ को उपदफा १ अनुसार उपाध्यक्ष, उपप्रमुख वा कार्यपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गतेभित्र सभामा पेश गर्नुपर्छ। उपदफा ६ अनुसार भने सभाले उपदफा १ वा ५ बमोजिम पेश भएको बजेट असार मसान्तभित्र पारित गरिसक्नुपर्नेछ।

श्रीमानले राखेको विद्युतीय पासोमा श्रीमती परेपछि ...

गुल्मी, असार १७/यहाँको धुर्कोट गाउँपालिका-५ मन्टारीमा जङ्गली जनावर घाउनुका लागि थापिएको विद्युतीय पासोमा परी एक महिलाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु हुनेमा धुर्कोट -५ निवासी ६० वर्षीया हुमकला भण्डारी रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी उपरीक्षक भीमकिरण बोमटोले जानकारी दिए। मंगलबार राति करिब १:३० बजेको समयमा घाइते भएकी भण्डारीलाई उपचारका लागि गुल्मी अस्पताल तम्घास ल्याइएकोमा राति नै चिकित्सकले मृत घोषणा गरेको प्रहरीले जनाएको छ। प्रहरी उपरीक्षक बोमटोका अनुसार मृतक भण्डारीका श्रीमान् बेपराज भण्डारीले आफ्नै घरदेखि करिब १५० मिटर टाढा रहेको बारीमा जङ्गली जनावर (खैल) नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले विजुलीको पोलबाट करिब प्रवाह गरेर छाडेका थिए। मृतकका श्रीमानलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ। उक्त घटनाका बारेमा थप अनुसन्धानका लागि प्रहरी टोली बुधवार बिहानै घटनास्थल पुगेर थप अनुसन्धान गरिरहेको छ।

बसाइँसराइले रित्तै गाउँ, गोरुको ठाउँमा किसानलाई कृषि औजार

गुल्मी, असार १७/पहिले गाउँका प्रत्येक घरघरमा खेतबारी जोत्नका लागि गोरु पाल्ने चलन थियो। खेतीपाती गर्नका लागि गोरु नै किसानको मुख्य सहारा थिए। आजभौली ति दिन विस्तारै सम्भ्रानमा सीमित हुँदै गएको छ। गाउँका युवा रोजगारीका लागि सहर र विदेशतिर पसेका छन्। गाउँमा काम गर्ने मानिस अभाव छ। जसका कारण किसानले गोरु पाल्न विस्तारै छोडिसकेका छन्। यस्तै समयको गतिसँगै बदलिँदो ग्रामीण परिवेशको यथाथ सम्मसावाइँ मध्यनजर गर्दै युमिकोट नगरपालिकाले किसानलाई यान्त्रिकीकरण मार्फत किसानलाई कृषि उत्पादनतर्फ उन्मुख गराउने प्रयास थालेको छ। नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को वार्षिक बजेट स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत १० जना कृषकलाई

७९ प्रतिशत अनुदानमा कुटानी-पिसानी मिल र हाते ट्याक्टर वितरण गरेको छ। कृषिमा बढ्दो श्रम अभावको न्यूनीकरण, उत्पादन लागत घटाउने र समयको बचत गर्दै खेतीलाई थप

व्यावसायिक बनाउने उद्देश्यले किसानहरूलाई उक्त प्रविधि हस्तान्तरण गरिएको नगरप्रमुख जीवनलाल खरेल जीवनले बताए। उनले बसाइँसराइका कारण गाउँमा खेती गर्ने जनशक्ति

घट्दै गएको, गोरु पाल्ने चलन पनि कम हुँदै गएकोले परम्परागत खेती प्रणालीलाई आधुनिक प्रविधिसँग जोड्नु अहिलेको आवश्यकता बनेको बताए। -**बर्की कल्पना पेजमा...**

बाल बाटिका

कथा सोमनाथ उप्रेती

रातले बिस्रिएको बालापन

रात फेरि भरेको थियो तर त्यो रात सामान्य थिएन । आकाशबाट शान्त आँध्यारो भरेको थिएन, बरु धुवाँ, बास्र र डरले भरिएको एउटा जीवित घाउ थियो । हावा पनि शान्त थिएन, कराहरेको थियो । कहिले टाढा, कहिले नजिक । जस्तो आकाश आफै टुक्रिँदै रोइरहेको हो । चन्द्रमा देखिँदैनथ्यो, उसले आफ्नो अनुहार ढाकेको थियो । ताराहरू चम्किन छाडेका थिए । शायद उनीहरू पनि युद्धको आवाजले डराएर आकाशको कुनै कुनामा लुकिरहेका थिए । सिरियोको त्यो सानो गाउँ, नक्सामा कहिल्यै टुलो अक्षरमा लेखिएको थिएन । तर आज त्यो गाउँ संसारको पीडाको केन्द्र बनेको थियो । त्यहाँ घरहरू थिए, तर घरजस्ता थिएनन् । भत्किएका पखालहरू, चिरा परेका छान्ना, आधा जलेका ढोका सबै कुरा मृत्युको स्मारकजस्तै उभिएका थिए । हरेक ढुंगाले केही भन्न सोज्थ्यो, तर शब्दहरू विस्कटोको आवाजमा हराइसकेका थिए । त्यही भगवानशेषका बीचमा एउटा बालक बसेको थियो । नाम थियो युसुफ । उमेर केवल नौ वर्ष । तर आँखामा समयभन्दा भारी अनुभूति थियो जसले बालापन होइन, विनाश पढेको थियो । उसका आँखामा खेल मैदान थिएन, त्यहाँ धुवाँ थियो । कानमा नोरी होइन, विस्कटोको गर्जन थियो । हातमा कापी होइन, डरको धुनो थियो । उसले कहिल्यै बाल्यकाललाई चिनेको थिएन । उसको पहिलो स्मृति आमाको हाँसो होइन, बरु आकाश च्यातिने आवाज थियो । वर्षानामा सिकनुभन्दा पहिले उसले "बब" शब्द चिनेको थियो । र "दोड" शब्द उसको जीवनको पहिलो आदेश बनेको थियो । त्यो गाउँमा हावा पनि बदनिएको थियो । पहिले त्यो हावाले जैतूनको बोटको सुवास ल्याउँथ्यो । अब त्यो हावाले जलेको काठ, धुवाँ र रातको गन्ध ल्याउँथ्यो । युसुफले धेरै पटक नाक बुनेको थियो, तर गन्ध नरोकिने कुरा उसले धेरै पहिले बुझिसकेको थियो । युद्ध केवल कानले सुन्ने कुरा होइन, त्यो त शरीरभित्र पुग्ने गन्ध हो । उसको घर कहिल्यै यस्तो मौन थिएन । पहिले बिहान आमा रोटी पकाउँथीन् । तन्दुरको तातोले घरलाई जीवित दिन्थ्यो । बुबा पुरानो रेडियोमा समाचार सुन्थे । बहिनी सानो स्वरमा गीत गाइरहन्थी । घर सानो थियो, तर जीवन ठूलो थियो । आँगनमा कबूतरहरू आउँथे । जैतूनको रसले छाया दिन्थ्यो । तर त्यो संसार अब छैन । अब तन्दुर चिसो छ । रेडियो मौन छ । हाँसो हराएको छ । जैतूनको रस आधा जलेको छ । कबूतरहरू ? शायद उनीहरू पनि शान्ति छोड्दै टाढा उडिसकेका छन् । त्यो बिहान युसुफले अर्कै सम्झन्छ । आकाश अचानक कराएको थियो । पहिलो विस्कटो, दोस्रो, तेस्रो... अनि पुरा संसार टुक्रिएको जस्तो भयो । युसुफो यति बाक्लो थियो कि सूर्य पनि हरायो । उसले आमामाको आवाज सुनेको थियो "युसुफ... दोड..." तर त्यो आवाज पूरा हुन पाएन । भित्ताहरू ढले । घर भत्कियो । आकाश सस्यो । जब धुनो बसेको थियो, संसार उस्तै थिएन । उसले आमालाई सोध्यो । बुबालाई सोध्यो । बहिनीलाई सोध्यो । तर भेटियो केवल एउटा रातो स्कार्फ । त्यो स्कार्फमा

हावा चिसो भएर भित्र पस्थ्यो । हरेक आवाज उसका लागि मृत्युको संकेत थियो । निद्रा आउँथ्यो, तर सपना आउँदैनथ्यो । युद्धले बालबालिकाबाट सबैभन्दा पहिले सपना चोर्छ । बिहान ऊ भन्न विद्यालयतिर जान्थ्यो । त्यो विद्यालय अब विद्यालय थिएन । त्यो एउटा मौन समाधि थियो । भित्तामा अर्कै लेखिएको थियो "शान्ति ।" तर त्यही शब्दको तल गोलीको प्वाल थियो । युसुफले त्यो शब्द छोयो । उसलाई लाग्यो-मानिसहरूले शब्द त बनाउन सक्छन्, तर अर्थ जोगाउन सक्दैनन् । ऊ हरेक दिन एउटा पुरानो कापी बोकेर आउँथ्यो । त्यहाँ गणित थिएन । इतिहास थिएन ।

पहिले फूल थिए । अब रगत छ । त्यो दिनदेखि युसुफले आँशु गन्न छाडेको थियो । किनकि आँशु पनि सीमित हुन्छन् । र पीडा सीमित हुँदैन । भोक सकिँदैन । डर सकिँदैन । युद्ध सकिँदैन । र सम्झना... सम्झना त अर्कै गहिरो हुँदै जान्छ । अब ऊ भन्न थको कुनामा सुत्थ्यो । आधा आकाश उसको छाना थियो । आधा धुवाँ उसको ओढ्ने । रातभर मुसाहरू तीडिन्थे । हावा चिसो भएर भित्र पस्थ्यो । हरेक आवाज उसका लागि मृत्युको संकेत थियो । निद्रा आउँथ्यो, तर सपना आउँदैनथ्यो । युद्धले बालबालिकाबाट सबैभन्दा पहिले सपना चोर्छ । बिहान ऊ भन्न विद्यालयतिर जान्थ्यो । त्यो विद्यालय अब विद्यालय थिएन । त्यो एउटा मौन समाधि थियो । भित्तामा अर्कै लेखिएको थियो "शान्ति ।" तर त्यही शब्दको तल गोलीको प्वाल थियो । युसुफले त्यो शब्द छोयो । उसलाई लाग्यो-मानिसहरूले शब्द त बनाउन सक्छन्, तर अर्थ जोगाउन सक्दैनन् । ऊ हरेक दिन एउटा पुरानो कापी बोकेर आउँथ्यो । त्यहाँ गणित थिएन । इतिहास थिएन । भूगोल थिएन । त्यहाँ केवल नामहरू थिए । उसका आमाबुबा । बहिनी । छिमेकीहरू । हरेकका गाउँका मानिसहरू । हरेक नाम एउटा चिहान थियो । हरेक अक्षर एउटा चिच्याट । एक दिन

सहायता संस्था आयो । उनीहरूले रोटी बाँडे । औषधि बाँडे । कम्बल बाँडे । एक विदेशी महिलांले सोधिन, "तिमीलाई के चाँहिन्छ ?" युसुफले सानो समय केही बोलेन । उसले रोटी हेरेन । कम्बल हेरेन । उसले आखास गन्थ्यो । अनि बित्तारी भन्यो- "मलाई एउटा रात चाँहिन्छ... जुन रातमा आकाश नकराओस ।" त्यो शब्द सुनेर महिला रोइन् । तर युसुफ रोएन । किनकि धेरै रोएको मानिससँग आँशु बाँकी हुँदैन । त्यस सार्फ सूर्य रगतजस्तै रातो भएर अस्तायो । युसुफ भन्न जैतूनको रसमूनि बस्यो । माटो चिसो थियो । धुवाँ अर्कै आकाशमा तैरिरहेको थियो । उसले आफ्नो सानो हातले जमिन छन्यो । अनि एउटा सानो बीउ गाड्यो । किन ? उसलाई पनि याहा थिएन । शायद युद्धभन्दा पहिले जमिन छन्यो । तर युसुफले पहिलो पटक त्यो आवाजलाई मात्र सुनेन, त्यसलाई पार गरेर केही देख्यो टाढा, धेरै टाढा, एउटा हरियो संसारको सम्भावना । र पहिलो पटक, धुवाँभित्र पनि उसको मनले बित्तारी फुसफुसायो, "शायद, बिहान अर्कै मरेको छैन ।"

-शाहिरपोस्ट स्टक

निबन्ध रमाकान्त शर्मा

पानीसँग बगेको जीवन

कसैले भन्छन्- समयको प्रवाहसँगै बग्न सक्नुपर्छ । कोही भन्छ- वास्तविक साहसी त्यो हो, जो समयको उल्टो धारमा पौडन सक्छ । खोलाको सुसाइ र पानीको बहावसँगै बग्न त सजिलो होला, तर प्रवाहको विपरीत पौडिनु निकै कठिन छ । यो त केवल ती कुशल पौडीबाजहरूले मात्र सक्छन्, जसमा अदम्य साहस र संकल्प हुन्छ । तर, कहिलेकाहीँ म सोच्छु- नबग्दा के हुन्छ ? अनि बग्दा के हुन्छ ? पानीको स्वभाव नै बहने हो, ऊ सधैं ओरालोतिरै लाग्छ । मान्छे बग्ने भनेको सायद समयको गतिसँगै अघि बढ्नु हो । मेरो स्मृतिमा पानीसँगका यस्ता केही यादहरू छन्, जसले मलाई मृत्युको मुखबाट फर्काए र जीवनको परिभाषा सिकाए । हाम्रो गाउँ लाम्फु दुईतल्लै खोला भएको एउटा सानो युष्कोमा छ । गाउँको पुष्पारमा दुईटाटा खोलाहरू आपसमा भिँसिन्छन् । उत्तरतर्फ सपाइदे खोला र दक्षिण पश्चिम तर्फ रौङ्ग रूप धारण गर्दछन् । तिनीहरूले निकालेको गडगडाहाट आवाजले हामी लाम्फु पस्दायै बनेहरूको बोली समेत चर्को हुन्थ्यो । म करिब चार वर्षको हुँदाको कुरा हो । आमा पति काट्न ठूलो खोला पारि जान लाग्नुभएको थियो । म पनि आमाको पछि लागेँ छु । आमाले मलाई एक दुई पटक घरमा फर्काउनु भएछ, त्यसपछि उहाँले ठान्नु भएहोला उ घरमा नै बस्छु । तर बालकको मन आमाको सामीप्य छाड्न केही मान्छ्यो । र म भने आमा भन्दा केही पछाडि टुट्टुटु खोलाको किनारसम्म पुगेछु । आमा हातरामा खोला तरेर पारि पुग्नुभयो, म पनि आमाकै पछ्याए पस्दायै पानीमा पर्सेँ । वर्षाको त्यो उन्मत्त भेलले मलाई एकै निमेषमा ताँदै करिब पचास मिटर तल एउटा भुमरीमा पुर्‍यायो । मृत्यु मेरो निकै नजिक थियो । तर, त्यही बेला मेरो हातले एउटा विशाल र चिन्लो ढुङ्गा समाल पुग्यो । त्यो ढुङ्गा मेरो लागि केवल ढुङ्गा थियो, साझाएर सहारा थियो । पानीमा डुबिरहेको मेरो हातले ढुङ्गा छुन सक्थो । त्यसपछि अर्को हात र शरीर पनि ढुङ्गा तिरै लगेँ । शरीरले त्यसैको आङ्गमा प्राण थियो । आज सोच्छु, यदि त्यो "पहेलो अखेटो" परेको ढुङ्गा त्यहाँ नभएको भए, मेरो जीवनको कथा त्यही पूर्णविराम लाग्ने थियो । १४-१५ वर्षको उमेरमा अर्को पटक फेरि खोलातल मलाई परीक्षा लियो । पारीको खेतबाट बोकेर ल्याएको मकैको भारी खोलाको किनारमा अड्याए । खोलो थुवाइ गर्न खोलाभन्दा पुगे । खोलाको तिरको एक ढुङ्गामा बसेर मुख थुँदै गर्दा छुट्टा चिनिँयो र म फेरि भेलको चपेटामा परें । तीस मिटर पानीपछि एउटा ओडार जस्तो ढुङ्गाले मलाई फेरि काख दिएनो । खोला जति कठोर छ, त्यति नै दयालु पनि रहेछ । उसले कहिले नबुझ्यो त कहिले ढुङ्गाको सहारा दिएर बचायो पनि । शिशा आनन गर्न बाटो हाम्रा लागि कहिल्यै सहज रहेन । कक्षा न नभए जस्तो माध्यमिक विद्यालय, सक्नुवा जानु हाम्रा लागि केवल दूरी पार गर्नु मात्र थिएन, 'ठेउले खोला' सँगको दैनिक पीडैजोरी पनि थियो । हिउँदमा शान्त देखिने त्यो खोला वर्षा सुरु भएपछि हाम्रो जीवनकै एउटा कठोर परीक्षा बनिदिन्थ्यो । असार र साउनको विदा त घरमै बित्थ्यो, तर ठेउको सुवासमै बस्न गर्जन थाप्दा र भदौको फरीले खोला सुसाउँदा हाम्रो मनमा एउटा अज्ञात भयले डेरा जमाउँथ्यो । एउ वर्षको एक दिनको घटना अर्कै मानसपटलमा ताजा छ ।

खोलामा अलि फैलिएको जगार जस्तो परेको स्थानको नजिक पुग्यौं र हामीले आफ्ना जुता, पाइन्ट र कमिज फुकालेर भोलाभित्र कोर्चौं । ती भोलाहरूलाई टाउकोमा बाँधेर एकअर्काको हात दहो गरी समात्दै हामी धमिलो र उल्लिएको पानीमा होमियाँ । खोलाको बीचतिर पुग्दा पानीको बहाव यति तीव्र थियो कि हेर्दाहेर्दै देवलधारका एक साथी पल्टिए, उनको भोला पानीले निल्यो । तर, भोला समात्ने हाँस कसलाई हुनु ? सबैको ध्यान ज्यान जोगाउनमै थियो ।

असारको पहिलो हप्ता, दिनरातको अविरल वर्षाले खोलामा बौलाएका थिए । तर, हाम्रो अर्धवर्षिक परीक्षा थियो- जसरी पनि पुग्ने पर्ने राजनी र वैष्णवको हाम्रो ठूलै टोली भोलाबुँ पुलको बाटो छाडेर छोटो बाटोबाटै खोला तर्फ जेखिम मोल्न तयार भयौं । किनकि, पुलको बाटो जाँदा थप एक घण्टा लाग्थ्यो । खोला तरेपछि पनि हामी मादीको उकालोमा दौडैदा पनि एकघण्टा भन्दा कम समयमा पुग्न सम्भव थियो । परीक्षा छुट्टो पक्का थियो । खोलामा अलि फैलिएको जगार जस्तो परेको स्थानको नजिक पुग्यौं र हामीले आफ्ना जुता, पाइन्ट र कमिज फुकालेर भोलाभित्र कोर्चौं । ती भोलाहरूलाई टाउकोमा बाँधेर एकअर्काको हात दहो गरी समात्दै हामी धमिलो र उल्लिएको पानीमा होमियाँ । खोलाको बीचतिर पुग्दा पानीको बहाव यति तीव्र थियो कि हेर्दाहेर्दै देवलधारका एक साथी पल्टिए, उनको भोला पानीले निल्यो । तर, भोला समात्ने हाँस कसलाई हुनु ? सबैको ध्यान ज्यान जोगाउनमै थियो । त्यही मृत्युको बीचमा मेरो खोलाको छोरामा दयाराम अचानक चिनिँयो । पानीको वेगले उसलाई अणभन्दा मुटुपट्टायो । उसले पानीमा हातपार्न छुट्टापट्टाई गर्न देखिएका ती "पहेला पेतला" को दुश्च सम्झँदा अहिले पनि मुटु काँच्छ । तत्कालै, किनार नजिकै पुगिसकेका लेखनाथले आफ्नो भोला हुसाएर दयारामको छुट्टा समाल सफल भए । दुवैजना केही मिटरसम्म बगे, तर मौकाले दुवै किनार लाग्न सफल भए । हामी सबै मिलेर उनीहरूलाई पानीबाट बाहिर तान्यौं । दयारामको ज्यान थियो । देवालयारे साथीको सबैभन्दा खोलाले लरयो । लाहुरे बुवाले ल्याइएको घडी र कपडा भएको भोला अब खोलाको नेलसँगै कता पुग्यो, पत्तो भएन । शरीरमा एउटा कट्टा मात्र बाँकी रहेका उनलाई हामीले आफूका भएका थप कपडा दिएर लाज ढाकन मद्दत गर्यौं । कपडा र घडी हराएकोमा भन्दा पनि एउटा सापीलाई मृत्युको मुखबाट फर्काउन सकेकोमा हामी सबैको मनमा एउटा अनौटो खुसी र सन्तोष थियो । जीवनको अर्को एउटा अविस्मरणीय मोड 'विराउनीको दह' मा आइपुग्यो । कक्षा ९ मा पढ्दा साधीहरूसँग कुम्भीरको घुम्न जाँदा निस्ले र गहिरो दहमा हामफाल्ने हिम्मत गरें । तर, पौडीमा उति अश्वस्त नभएको म पानीको भुमरीमा फरेँ । जति हात पाउ चलाए पनि म भित्र-भित्रै भासिँदै गत । श्वास रोकिएर निस्ले भइसकेको मलाई मेरा माता फलक शर्माले साहसी बनेर बचाउनुभयो । उहाँको त्यो सव्योगाले मलाई एउटा ठूलो पाठ सिकायो- "सहारा तब मात्र काम लाग्छ, जब मान्छे आफैले पनि बाँच्नै प्रयास गर्छ ।" पछि म आफैँ खोला तर्फ 'सहयोगी' बनें । लेकबाट फर्केर बग्दा र महिलाहरूलाई हात समातेर खोला तार्दा मैले एउटा कुरा महसुस गरें- जसले

आफ्ना बुट्टा दरियो गरी टेक्छु, उनीहरू सजिलै पार हुन्छन् । तर, जो डरले बीचमै बुट्टा लत्याकनुक पार्छु, उनीहरू आफैँ पनि पल्टिन्छन् र तार्नलाई पनि सँगै लैजान्छन् । खोला र बाढीको यो भयावह शृङ्खला मेरो विद्यार्थी जीवनको उत्तरार्धसम्म थियो । जसरी नै रह्यो । पृथ्वीनारायण काव्यम्स, पोखरामा प्रमाणपत्रा हाह पढ्दै गर्दा एकपटक साउनको फरीमा खल्ली रित्तियो । सरहमा खर्च सकिपछि गाउँबाट रासन र पैसा ल्याउनुको विकल्प थिएन । आखिर, त्यो अक्षिपूरण यात्राको आरी मेरो कथमा आइपुग्यो । पोखराबाट नाराउँदा हुँदै ओरालो कोरेपछि सेतीदेखिभन्दादेखि काँक्रेनेटा फेदीसम्मको यात्रामा "आँधिखोला" सँग पटक-पटक सामाना गर्नुपर्थ्यो । शार्मिक मिथक अनुसार श्रवणकुमारले आफ्ना दृष्टिबिहीन आमाबानुलाई तीर्थ गराउन बोकेर हिँडेका, उनका आँसुबाट यो खोला जन्मिएको हो भनिन्छ । तर, साउनको त्यो फरीमा आँधिखोला 'आँसु' जस्तो कोमल थियो, बरु एउटा प्यानलक गर्जनसहित उल्लिँ रहेको थियो । साँढेभन्दाका केही दिन, चिपचपी र अविस्मरणीय कसैपछि भोलाको नेत्र म अघि बढें । आकाशबाट अविरल वर्षा बर्सिरहेको थियो । बीच बाटोमा बास बस्न खल्लीमा दाम थिएन, र नहिँडी भोलापेट घर पुग्ने समयपछि पनि टाउका एउटा सामान्य प्लास्टिक क्लिनेर दुवैजना केही मिटरसम्म बगे, तर मौकाले दुवै किनार लाग्न सफल भए । हामी सबै मिलेर उनीहरूलाई पानीबाट बाहिर तान्यौं । दयारामको ज्यान थियो । देवालयारे साथीको सबैभन्दा खोलाले लरयो । लाहुरे बुवाले ल्याइएको घडी र कपडा भएको भोला अब खोलाको नेलसँगै कता पुग्यो, पत्तो भएन । शरीरमा एउटा कट्टा मात्र बाँकी रहेका उनलाई हामीले आफूका भएका थप कपडा दिएर लाज ढाकन मद्दत गर्यौं । कपडा र घडी हराएकोमा भन्दा पनि एउटा सापीलाई मृत्युको मुखबाट फर्काउन सकेकोमा हामी सबैको मनमा एउटा अनौटो खुसी र सन्तोष थियो । जीवनको अर्को एउटा अविस्मरणीय मोड 'विराउनीको दह' मा आइपुग्यो । कक्षा ९ मा पढ्दा साधीहरूसँग कुम्भीरको घुम्न जाँदा निस्ले र गहिरो दहमा हामफाल्ने हिम्मत गरें । तर, पौडीमा उति अश्वस्त नभएको म पानीको भुमरीमा फरेँ । जति हात पाउ चलाए पनि म भित्र-भित्रै भासिँदै गत । श्वास रोकिएर निस्ले भइसकेको मलाई मेरा माता फलक शर्माले साहसी बनेर बचाउनुभयो । उहाँको त्यो सव्योगाले मलाई एउटा ठूलो पाठ सिकायो- "सहारा तब मात्र काम लाग्छ, जब मान्छे आफैले पनि बाँच्नै प्रयास गर्छ ।" पछि म आफैँ खोला तर्फ 'सहयोगी' बनें । लेकबाट फर्केर बग्दा र महिलाहरूलाई हात समातेर खोला तार्दा मैले एउटा कुरा महसुस गरें- जसले

-रमाकान्त साहित्य स्टक

आज विश्व खेलकुद पत्रकार दिवस मनाइँदै

पाल्पा, असार १७/आज विश्वभर विभिन्न कार्यक्रमका साथ विश्व खेलकुद पत्रकार दिवस मनाइँदै छ । खेल पत्रकारिताको महत्त्व, निष्पक्ष समाचार सम्प्रेषण तथा खेलकुद क्षेत्रको विकासमा पत्रकारहरूको योगदानको सम्मान गर्दै हरेक वर्ष जुलाई २ तारिख यो दिवस मनाइन्छ । यस अवसरमा विभिन्न देशका खेल पत्रकार संगठनहरूले अन्तरक्रिया, सम्मान कार्यक्रम, सेमिनार तथा खेल पत्रकारितासम्बन्धी छलफल आयोजना गर्दै छन् । खेलकुद पत्रकार दिवस सन् १९९४ बाट मनाउन थालिएको पाइन्छ । सन् १९२४ मा बेलायतमा

अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रेस संघ (एआइपिस) स्थापना भएको दिनको विकास र सञ्चार गृहको संख्या वृद्धि भएसँगै खेलकुद पत्रकारहरू पनि धेरै संख्यामा देखिन थालेका छन् । हरेक भिडियो हाउसको लागि खेलकुद नभइ नहुने विट ट बन्थ्यो, तर पनि नेपालको पत्रकारिता राजनीतिमा बढी केन्द्रित रहँदा खेलकुद क्षेत्रका समाचारहरू भने छायाँमा पर्ने गरेका छन् । सबै खेल सम्बन्धित समाचार र घटनाहरू क्रमशः खेल पत्रकारहरूले कभर गरेको इतिहास छ । अहिले आधुनिक डिजिटल युगमा खेलकुद पत्रकारिताको गति र माग निकै बढेको छ ।

संख्यामा मात्र खेलकुद पत्रकारहरू लिए । अहिले सञ्चारमाध्यमको विकास र सञ्चार गृहको संख्या वृद्धि भएसँगै खेलकुद पत्रकारहरू पनि धेरै संख्यामा देखिन थालेका छन् । हरेक भिडियो हाउसको लागि खेलकुद नभइ नहुने विट ट बन्थ्यो, तर पनि नेपालको पत्रकारिता राजनीतिमा बढी केन्द्रित रहँदा खेलकुद क्षेत्रका समाचारहरू भने छायाँमा पर्ने गरेका छन् । सबै खेल सम्बन्धित समाचार र घटनाहरू क्रमशः खेल पत्रकारहरूले कभर गरेको इतिहास छ । अहिले आधुनिक डिजिटल युगमा खेलकुद पत्रकारिताको गति र माग निकै बढेको छ ।

'सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण आवश्यक'

देवचढ (रूपन्देही), असार १७ /स्थानीय तहले सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण गर्न आवश्यक भएकामा जोड दिइएको छ । रूपन्देहीको रोहिणी गाउँपालिकावासीले स्थानीय तहमा सञ्चालित हाटबजारहरूको अनुगमन गर्न समेत आग्रह गरेका छन् । रोहिणी-४ का सञ्जयकुमार गुप्ताले धकधर्इ बजारलाई व्यवस्थित गर्न आग्रह गरे । "उपभोक्ता ठगिनु हुँदैन । यसका लागि बजार अनुगमन

गर्नुपर्छ", उनले भने । गाउँपालिकावासीलाई शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था गर्न 'एक घर, एक धारा' को व्यवस्था गर्नुपर्नेमा गुप्ताले जोड दिए । स्थानीय सतिशचन्द्र मिश्राले सैथिल सरकारले थालेका योजना सम्पन्न गर्न स्थानीय तहले पहल गर्नुपर्ने बताए । उनले ताल, पोखरीलगायत सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षणमा ध्यान दिन आग्रह गर्दै शिक्षाको विकासमा समेत ध्यान दिनुपर्ने बताए । सो अवसरमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष विद्याप्रसाद

यादवले सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षणलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकतामा राखेर काम गरिरहेको बताए । उनले विगत र अहिलेको तुलना गर्दा धेरै परिवर्तन भएको बताए । गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत जगतबहादुर बस्नेतले बजारमा देखाएका समस्या समाधान गर्न अनुगमनलाई निरन्तरता दिइने बताए । उनले सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण गर्ने दायित्व स्थानीय सरकारको भएको बताए । -**राजब**

बसाइँसराइले रिर्तिँदै गाउँ...

...मुसिकोट(२) का किसान बुढीराम खरेलले भने, "गाउँमा अहिले गोरु पाल्न सम्भव छैन, खेत जोलका लागि मान्छे छोरुन्दा भेटिँदैनन्, यस्तो अवस्थामा आफूले थोरै लगानी गरेर अनुदानमा हाते ट्याक्टर पाउँदा निकै खुसी लागेको छ ।" हाते ट्याक्टर र कुटानी-पिसानी मिलले किसानको थ्रम, समय र लागत कम हुने तथा बाँको जमिनको उपयोग बढाउन मद्दत पुग्नेछ ।

पचहत्तर प्रतिशत अनुदानमा मेसिनरी औजार प्राप्त गरेपछि कृषकहरू पनि उत्साहित देखिएका छन् । अर्का कृषक कृष्णकुमारी काकिले कुटानी-पिसानी मिलले आफूलाई घरमै अन्न पिस्न सजिलो हुने भएको भन्दै यसले समय र ढुवानी खर्चमा समेत बचत हुने बताइन् । नगरपालिकाकी कृषि प्राविधिक अम्बिता आचार्यले कृषकले औजारको सही प्रयोग र नियमित मर्मतसम्भारमा ध्यान पुऱ्याउन सकेका

यसबाट लामो समयसम्म फाइदा लिन सकिने बताइन् । गाउँ रिर्तिँदै गएको वर्तमान अवस्थामा मुसिकोट नगरपालिकाले गाउँमा बाँकी रहेका किसानलाई आधुनिक प्रविधिपर्याप्त कृषि पेसालाई टिकाइराख्न यस्ता प्रकारका आधुनिक यान्त्रिकीकरण वितरणबाट थप मद्दत पुग्ने अपेक्षा गरिएको जनाएको छ । -**राजब**

खेलकुद समाचार

फ्रान्स र नर्वे विश्वकप फुटबलको अन्तिम १६ मा

काठमाडौँ, असार १७/फिफा विश्वकप फुटबलमा फ्रान्स र नर्वे अन्तिम १६ मा पुगेका छन् । बुधवार भएको खेलमा फ्रान्सले स्विडेनलाई ३ गोलले हराउँदा गएराति भएको खेलमा नर्वेले आइभरी कोस्टलाई २-१ ले पराजित गरेको हो । नर्वेको जीतमा एर्लिङ हालान्ड र नुसाले गोल गरे । खेल सकिन चार मिनेट बाँकी रहँदा हालान्डले प्याट्रिक बर्नको पासलाई गोलमा परिणत गर्दै नर्वेलाई जीत दिलाए । यसअघि खेलको ३९औँ मिनेटमा एन्टोनियो नुसाले नर्वेलाई अग्रता दिलाएका थिए । तर ७४औँ मिनेटमा अमार डियालोले बराबरी गोल फर्काएपछि खेल रोमान्चक बनेको थियो । हालान्डले प्रतियोगितामा तीन खेलमा पाँच गोल गरेका छन् । अब नर्वेले अन्तिम १६ मा ब्राजिलसँग प्रतिस्पर्धा गर्नेछ । शुधवार भएको अर्को खेलमा फ्रान्सले स्विडेनमाथि सहज जित निकाल्दै अन्तिम १६ मा स्थान बनाएको हो । फ्रान्सको जितमा क्लियुय एमबापेले दुई तथा ब्राडली बार्कोलाले एक गोल गरे । एमबापेले ४५औँ र ७४औँ मिनेटमा तथा ब्राडली बार्कोलाले खेलको ५३औँ मिनेटमा गोल गरे । यस वर्षको विश्वकपमा एमबापेको गोल संख्या ६ पुगेको छ । एमबापेले यो विश्वकपमा सर्वाधिक गोल गर्ने अर्जेन्टिनाका मेसीसँग बराबरी गरेका छन् । विश्वकपमा कुल १८ गोलसहित उनी मेसीभन्दा एक गोलले मात्र पछाडि छन् ।

अर्थ/कपॉरेट समाचार

पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घट्यो

पाल्पा, असार १७/नेपाल आयल निगमले पेट्रोल, डिजेल र मडिलेको मूल्य घटाएको छ । निगमको सञ्चालक समितिको मंगलबार बसेको बैठकले अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा इन्धनको मूल्य घटेर आएपछि बुधवार बिहान १२:०१ बजेदेखि लागू हुने गरी पेट्रोल, डिजेल, मडिले, हवाई इन्धन र खाना पकाउने एलपी ग्यासको मूल्य घटाएको हो । निगमले पेट्रोलमा प्रतिलिटर रु २०, डिजेल र मडिलेमा प्रतिलिटर रु ३० ले मूल्य घटाएको छ । यस्तै, हवाई इन्धन (आन्तरिकतर्फ) प्रतिलिटर रु ४० र हवाई इन्धन (अन्तर्राष्ट्रियतर्फ) काठमाडौँका लागि प्रतिक्लोमिटर अमेरिकी डलर २६.५ ले घटाइएको छ । खाना पकाउने एलपी ग्यासको मूल्यमा प्रतिसिलिन्डर रु १०० कटौती गरिएको छ । नयाँ मूल्यसूचीअनुसार तेस्रो वर्गअन्तर्गत काठमाडौँ, पोखरा र हिमालयमा अब पेट्रोलको मूल्य प्रतिलिटर रु १९.७ र डिजेल तथा मडिलेको मूल्य प्रतिलिटर रु १९.५ कायम भएको छ । यसअघि यी क्षेत्रमा पेट्रोल प्रतिलिटर रु २१.७ र डिजेल प्रतिलिटर रु २२.५ रहेको थियो । यसैगरी, पहिलो वर्गअन्तर्गत चारआली, विराटनगर, जनकपुर, अमलेखगन्ज, भन्वारी, नेपालगन्ज, धनगढी र वीरगन्जमा पेट्रोल प्रतिलिटर रु १९.५.५० र डिजेल प्रतिलिटर रु १९.२.५० कायम गरिएको छ । दोस्रो वर्गअन्तर्गत सुर्खेत र दाङमा पेट्रोलको मूल्य प्रतिलिटर रु १९.६ र डिजेलको मूल्य रु १९.४ तोकिएको छ । हवाई इन्धन (आन्तरिक) को नयाँ मूल्य प्रतिलिटर रु २२.०१ बढेको छ । यस्तै, अन्तर्राष्ट्रिय हवाई इन्धनको मूल्य काठमाडौँका लागि अमेरिकी डलर १.५६६, पोखराका लागि डलर एक हजार १०० र बेरहवाका लागि डलर एक हजार ०२५ प्रतिक्लोमिटर कायम गरिएको छ । मूल्य कटौती भएपछि उपभोक्ताले खाना पकाउने एलपी ग्यास प्रतिसिलिन्डर (१४.२ किलोग्राम) अब रु दुई हजार ६० मा प्राप्त गर्ने छन् । यसअघि ग्यासको मूल्य प्रतिसिलिन्डर रु दुई हजार १६० रहेको थियो । २८ फेब्रुअरीयता पश्चिम एसियामा जारी द्वन्द्वको कारण कच्चा तेलको मूल्य बढेपछि नेपालमा पनि इन्धनको मूल्य बढेको थियो । तर अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा कच्चा तेलको मूल्य घटे पनि निगमले नघटाएको भन्दै आलोचनासमेत सुरु हुन थालेको थियो । पेट्रोलियम पदार्थको अन्तर्राष्ट्रिय बजार मूल्यमा आएको सुधारस्वरूप इण्डियन आयल कर्पोरेट शानबाट मंगलबार प्राप्त नयाँ खरिद मूल्यअनुसार पेट्रोल, डिजेल र हवाई इन्धन तथा एलपी ग्यासमा समेत घटेर आएको निगमले जनाएको छ ।

वर्गिकृत डिस्प्ले १ X ५ साइजमा मात्र

वर्गिकृत डिस्प्लेमा विज्ञापन दिनुहोस् व्यवसाय बढाउनुहोस् ।

सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

कर्मचारी आतंश्यकता सम्बन्धी सूचना

श्री पाल्पा रारा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड पाल्पाको लागि लेखापाल र फिन्ड संयोजक पदमा कर्मचारी आवश्यक भएकोले इच्छुक र तोकिएको योग्यता पुगेका नेपाली नागरिकले २०८३/०३/३२ गते भित्र नामाङ्कितको प्रतिलिपी, शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी, पासपोर्ट साइजको फोटो दुई थान सहित हस्तलिखित निवेदन पेश गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

(विस्तृत विवरण कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँस गरिएको छ ।)

श्री पाल्पा रारा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड तानसेन, पाल्पा

मजकरी आवाज

'नाम पनि युनिक, कम पनि युनिक'

युनिक एफ.एम. ६४.३ मेगाहर्ट्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क : युनिक शोसियल कम्युनिकेशन प्रा.लि. तानसेन, पाल्पा ०७५-५२१९६८, ५२१९६६ E-mail news.uniquefm@gmail.com www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जन्चेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाईट

शितलपाटी .कम

www.shitalpati.com डिजिटल पत्रिका